

Svar på fråga 2024/25:1076 av Aida Birinxhiku (S)
Proposition om straffansvar för psykiskt våld

Aida Birinxhiku har frågat mig om jag avser att lägga fram en proposition om straffansvar för psykiskt våld under 2025.

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem, och ska bekämpas med samma kraft som gängkriminaliteten. Som jag har framhållit tidigare är det ett högt prioriterat arbete för regeringen. Det är en fråga om trygghet, frihet, integritet och jämställdhet.

Allt våld som drabbar kvinnor måste mötas med kraft och precision i lagstiftningen. Detta gäller oavsett om våldet är fysiskt, psykiskt, sexuellt eller ekonomiskt. Regeringen har förstärkt arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på bred front.

I juni 2024 beslutade regeringen om ett åtgärdsprogram med 132 åtgärder för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och

förtryck samt prostitution och människohandel. Låt mig lyfta fram ett par konkreta exempel inom ramen för mitt ansvarsområde.

Regeringen har lämnat förslag på en skärpt kontaktförbudslagstiftning till riksdagen. Kontaktförbud ska kunna användas i fler fall än i dag, de ska kunna omfatta större geografiska områden och de ska i fler fall kunna förenas med elektronisk övervakning. Otillbörlig övervakning föreslås införas som en särskild grund för kontaktförbud, och andra omständigheter än tidigare brottslighet ska få större betydelse vid prövning av kontaktförbudsärenden.

Vi har stärkt det hyresrättsliga skyddet, så att män som utövar våld mot en närstående ska kunna bli av med sin lägenhet. Samtidigt stärker vi den våldsutsatta kvinnans möjlighet att ta över kontraktet och bo kvar. Vidare har regeringen gett en utredare i uppdrag att se över reglerna om bodelning och betänketid, i syfte att säkerställa en välfungerande, effektiv och rättssäker ordning för personer som vill separera, och därigenom stärka skyddet för den som är utsatt för ekonomiskt våld.

Regeringen genomför dessutom en historisk omläggning av kriminalpolitiken, där fokus flyttas från gärningsmannen till brottsoffret. Vi ser över straffen, med ett särskilt fokus på vålds- och sexualbrott. I uppdraget ingår också att lämna förslag som innebär att den som begår upprepade sexualbrott ska kunna få

livstids fängelse, även om inget av de enskilda brotten har livstids fängelse i straffskalan. Samtidigt bereder vi förslag om en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd. En utredning har föreslagit att påföljden ska kunna dömas ut i stället för fängelse och träffa vissa särskilt samhällsfarliga personer med hög återfallsrisk.

En utredare har lämnat förslag om ett utvidgat straffansvar för psykiskt våld (Ds 2022:18). Som jag tidigare har påpekat möttes förslaget av relativt omfattande remisskritik, främst från de aktörer inom rättsväsendet som ska använda lagstiftningen i praktiken. Det råder ingen tvekan om att psykiskt våld är ett omfattande problem och att det är mycket angeläget att komma åt det även i straffrätten. Det är därför Justitiedepartementet fortsatt analyserar och bearbetar underlaget, och regeringen avser att återkomma i frågan.

Stockholm den 23 april 2025

Gunnar Strömmer